

NEDĚLE 28. ÚNORA 2021 BOHOSLUŽBY PRVNÍ DÍL POSTNÍHO SERIÁLU O JONÁŠOVI „Pryč od Hospodina“

Jonáš z kostela Marktkirche v Halle

ÚVODNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Milost a pokoj od Pána Ježíše Krista, ať je s vámi se všemi.

Milé děti, milé sestry a milí bratři. Přeji vám dobré nedělní ráno a jsem moc ráda, že se scházíme k bohoslužbám na živo na druhou postní neděli, která se v církevním kalendáři jmenuje „Reminiscere“, Rozpomeň se. Jsou to slova z žalmu 25, jehož část nyní společně budeme číst:

INTROIT Žalm 25, 1-11 (responzoricky)

K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši,² v tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben, ať nade mnou moji nepřátelé nejásají.

³ **Ano, nebude zahanben, kdo skládá naději v tebe, zahanbení budou věrolomní, vyjdou s prázdnou.**

⁴ Dej mi poznat svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po svých stezkách.

⁵ **Ved' mě cestou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi Bůh, má spása, každodenně skládám svou naději v tebe.**

⁶ Hospodine, pamatuj na svoje slitování, na své milosrdenství, které je od věčnosti.

⁷ **Nepřipomínej si hříchy mého mládí, moje nevěrnosti, pamatuj na mě se svým milosrdenstvím pro svou dobrotivost, Hospodine.**

⁸ Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu.

⁹ **On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě.**

¹⁰ Všechny stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a věrnost pro ty, kteří dodržují jeho smlouvu a svědectví.

¹¹ **Pro své jméno, Hospodine, odpusť mi mou nepravost, je velká.**

PÍSEŇ EZ 25 K Tobě duši pozdvihuji (sloky 1-2)

1. K tobě duši pozdvihuji, / Hospodine, v úzkosti, / nezahanbuj mou naději / nepřátelům k radosti. / Ty, Bože, nezahanbíš / žádného, kdo v tebe doufá, / potupou však odplatíš / každému, kdo se ti rouhá.

2. Cesty své mne nauč znáti, / vyučuj mne stezkám svým. / Dej, ať v učení tvém státi / a v tvé pravdě chodit smím. / Sám jsi ty Bůh spásy mé, / v tebe doufám bez ustání. / Vzpomeň si, Hospodine, / na svá mnohá slitování.

MODLITBA

Bože, jsme spolu, tuto neděli, před tvou tváří, v kostele nebo doma, chceme se ztišit, pomodlit, naslouchat tvému slovu, poděkovat ti za to, co jsme ve svém životě rozpoznali jako působení tvé milosti a lásky.

Bože, prosíme, přijmi nás a očisti nás, od všech nánosů naší doby, naší zloby, naší viny, našich předsudků a odsudků, od našeho trápení a přetížení.

Očisti nás, abychom zářili a vydávali svědectví o tvém pokoji všem lidem kolem nás. Pro Ježíše Krista, našeho Pána a bratra tě o to prosíme. Amen.

BIBLICKÉ ČTENÍ Žalm 139, 1-12

1 Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě.

2 Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat.

3 Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy.

4 Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno.

5 Sevřel jsi mě zezadu i zředu, svou dlaň jsi položil na mě.

6 Nad mé chápání jsou tyto divy, jsou nedostupné, nestačím na to.

7 Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří?

8 Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš.

9 I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři,

10 tvoje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí.

11 Kdybych řekl: Snad mě přikryje tma, i noc kolem mne se stane světlem.

12 Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo.

PÍSEŇ EZD 680 Nás zavolal jsi, Pane (Kurt Rommel, Zdeněk Coufal)

1. /:Nás zavolal jsi, Pane, my proto přišli sem, :/ /: že tvými jsme teď hosty, ti děkujem. :/

2. /: Zde slyšíme tvá slova, je tvých skutcích řeč, :/ /: kéž otevřeš nám uši a srdce též!

3. /: A soustřeď naši mysl, rač Ducha svého dát, :/ /: ať naučí nás slyšet a poslouchat. :/

BIBLICKÉ ČTENÍ Jonáš 1. kapitola

1 Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu: 2 „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář.“ 3 Ale Jonáš vstal, aby uprchl do Taršíše, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy a vyhledal loď, která plula do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi plavil do Taršíše, pryč od Hospodina. 4 I uvrhl Hospodin na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodi hrozilo ztroskotání.

5 Lodníci se báli a úpěli každý ke svému bohu a vrhali do moře předměty, které měli na lodi, aby jí odlehčili. Ale Jonáš sestoupil do podpalubí, ulehl a tvrdě usnul. 6 Přišel k němu velitel lodi a řekl mu: „Co je s tebou, ospalče! Vstaň a volej k svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme.“ 7 Zatím se lodníci mezi sebou smluvili: „Pojďte, budeme losovat a poznáme, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí.“ Losovali tedy a los padl na Jonáše. 8 Řekli mu: „Pověz nám, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí. Čím se zabýváš? Odkud přicházíš? Z které země, z kterého lidu?“ 9 Odpověděl jim: „Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu.“ 10 Tu padla na ty muže veliká bázeň a řekli mu: „Cos to udělal?“ Dozvěděli se totiž, že prchá od Hospodina, sám jim to pověděl. 11 Zeptali se ho: „Co teď s tebou máme udělat, aby nás moře nechalo na pokoji?“ Neboť moře se stále více bouřilo. 12 Odpověděl jim: „Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá na pokoji. Vím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně.“ 13 Ti muži však veslovali, aby se vrátili na pevninu, ale marně. Moře se proti nim bouřilo stále víc. 14 Volali tedy k Hospodinu: „Prosíme, Hospodine, ať nezahyneme pro život tohoto muže, nestíhej nás za nevinnou krev. Ty jsi Hospodin, jak si přeješ, tak činíš.“ 15 I vzali Jonáše a uvrhli ho do moře. A moře přestalo běsnit. 16 Na ty muže padla veliká bázeň před Hospodinem. Přinesli Hospodinu oběť a zavázali se sliby.

KÁZÁNÍ

Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi... Stalo se slovo Hospodinovo, to není jen nějaký laciný řečnický obrat, to není pohádkové „bylo nebylo“. Když se stane slovo Hospodinovo, je to skutečnost, která mění život, otřese člověkem, někam ho pošle, něco mu ukáže, nějak ho zasáhne. Slovo Hospodinovo nelze obejít, dělat, že ho neslyšíme, člověk se s ním musí nějak vyrovnat, nějak na něj zareagovat. „***Vstaň a jdi do Ninive, Jonáši, do toho velikého města, a volej proti němu, protože zlo, které páchají, vystoupilo až ke mně.***“

Vstaň a jdi do Ninive, Jonáši. Možná se ti to nelíbí, to město není zrovna moc košer, je to pelech neřesti a hříchů, neuctívají tam Hospodina, ale bohyni Ištar, není tam o co stát, možná tam neuspěješ. Ale to nevadí, Hospodin bude s tebou.

Vstaň a jdi do Ninive, Jonáši. A volej proti tomu městu, zvedni svůj hlas, ozvi se, vzkaž jim tam, že Bohu se jejich život nelíbí, jen radovánky, konzum, pýcha, korupce, lži a krutosti. Bojíš se? Bojíš se ukázat na ně prstem? Jasně, mohli by tě vyhnat nebo se ti vysmát nebo tě dokonce šoupnout do vězení. Ale neboj se, Hospodin bude s tebou. Už se nemůže dívat na to zlo, které k němu stoupá, je to jak za časů Noeho nebo jak v Sodomě a Gomoře. Ale ještě je tu šance na změnu. Vždycky je šance na změnu. Jonáši, vstaň a jdi. Hospodin tě volá.

A tak Jonáš vstal a šel, ale úplně na jinou stranu. Přesně na opačnou stranu, než je Ninive. Místo na východ šel na západ. Sestoupil do Jaffy, kde byl přístav. Do Jaffy se vždycky sestupuje, je dole u moře. Koupil si lístek na loď do Taršíše, až na sám konec světa. Pryč od Boha, pryč od toho bláznivého úkolu, pryč, daleko.

Také jste někdy měli chuť utéct od svého úkolu, od své zodpovědnosti, prostě se sbalit a zmizet? Také jste někdy zažili tu chuť utéct před Bohem, před jeho požadavky a nároky do sobecké svobody bez zábran, bez hranic, bez omezení, bez lásky k bližnímu? Pryč, daleko.

Jenže kam taková cesta od Boha vede? Co nás může potkat na cestě do Taršíše? A jde vůbec utéct před Boží tváří? Možná nám teď pomůže vzlouznout s Jonášem na loď, na kterou se mimochodem také sestupuje, a chvíli se dívat na ten Jonášův sešup. Už se to houpe, už se loď vydává na moře, přesně tam, kam Jonáš chtěl, do Taršíše, až na sám konec světa, kde neznají Hospodina. Loď je plná námořníků, takové kosmopolitní společenství, potkávají se tam námořníci a cestující z různých zemí, různého vyznání, prostě taková globální vesnice, totální mišmaš. Tak takhle sis, Jonáši, představoval svůj útěk od Hospodina? Promiň, ale musím se zasmát. Utíkáš od svého úkolu i od Hospodina. Pryč, daleko, jen abys nemusel jít do pohanského Ninive, a zatím se ocitneš na lodi s pohanskou společností par excellence a není kam utéct. Možná teď, když budeš těm pohanům na blízku, budeš s nimi na jedné lodi, poznáš, že tvoje předsudky jsou jen předsudky, a že pohané jsou někdy víc věřící, než věřící. To je první Boží lekce na cestě od Hospodina. Lekce i pro nás.

Tak co myslíte, jde utéct pryč od Hospodina? Jonáš si to moc přál, i žalmista si to moc přál a my si to také někdy přejeme. Ale Hospodin sleduje naše stezky i místo, kde ležíme, sleduje své milované s láskou a trpělivostí. Sleduje Jonáše, ale i ty lidi z Ninive. Hospodin nás volá k odpovědnosti, ptá se „Adame, kde jsi? Kaine, kde je tvůj bratr Abel? Jonáši, kde je tvůj úkol?“

Strhla se veliká bouře na moři. Stalo se slovo Hospodinovo. „Jonáši, vstaň a volej“, teď mě snad v tom burácení bouře uslyšíš. Jonáš je na jedné lodi s pohany a lodi hrozí ztroskotání. Lodníci se bojí, snaží se loď zachránit, zachránit si holý život, jsou nesmírně aktivní, ale Jonáš sestupuje ještě hlouběji, do podpalubí, kde si ustele a hluboce spí. Celá tahle scéna je typickým obrazem krize a různých lidských strategií, jak se s krizí vyrovnat.

Někdo v krizi odhazuje přebytečné věci přes palubu, dělá pořádek ve svém životě, ve svých hodnotách, začne žít jinak. Někdo se zase obrací ke svým ochranným bohům, k něčemu nadpřirozenému, co přesahuje, co nemá v moci nebo k tomu, co kdysi fungovalo, v předchozích generacích, u rodičů, kamarádů. Někdo začne losovat, hledat viníka, kdo za tu mojí, naší krizi může, koho máme hodit přes palubu, aby krize skončila, na koho ukázat prstem. A někdo před krizí kapituluje, upadne v apatii, rezignuje, někam se zašije a počká, až to přejde, lehne si do podpalubí své duše a tam hluboce spí, někdy spíš sobecky spí. Jak to máte vy s krizí? Když se začne moře bouřit, co to s vámi udělá a jakou strategii volíte?

Lod' téměř troskotá a jednomu člověku na palubě, tedy vlastně v podpalubí, jako by to bylo jedno. „***Co je s tebou ospalče! Vstaň a volej k svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme.*** Všechny bohy už jsme vyzkoušeli a bouře neustává, teď je řada na tobě, vstaň a volej.“ Taky to slyšíte? Jonášovi se vrací slovo Hospodinovo z úst pohanského velitele lodi. „Vstaň a volej.“ Vždyť to je tvůj úkol!

Už se na to přišlo, Jonáš jim to sám řekl, že prchá od Hospodina. A tohle ti pohané fakt nemůžou pochopit. Jonášův Bůh je Pánem moře i pevniny, dokáže strhnout takovou bouřku a Jonáš od něho utíká? To ani oni pohané by nikdy neudělali, a tak se místo Jonáše modlí k Hospodinu. Promiň, Jonáši, ale zase se musím smát, protože mi to trochu připomíná i nás křesťany. Pořád nadáváme na ateisty, posmíváme se jim, ale oni jsou někdy víc věřící než my, mají víc naděje, víc elánu pomáhat a volat proti nepravostem a bezpráví, dokonce zachraňují naše kostely, naše varhany, chodí na naše programy, pracují v naší Diakonii, dokonce se diví, proč víc nemluvíme o Bohu, nemodlíme se za naši společnost, za naši planetu, když máme takového milosrdného Boha.

„***Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá na pokoji. Vím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně.***“ Jonáš místo, aby přijal svou zodpovědnost, hází ji na druhé, na chudáky lodníky, kteří bojují o život. Jen si mě hod'te do moře, já jsem to sice celé zavinil, ale vy jednejte. Na to námořníci neslyší, to jim jejich etika nedovoluje – někoho obětovat. A tak veslují jak o život, bojují teď o Jonášův život, ale marně. Moře se proti nim bouřilo stále víc. A pak se to stalo. Začali se modlit k Hospodinu, pochopili, kdo je Jonášův Bůh „Ty jsi Hospodin, jak si přeješ, tak činíš.“ Spolehli se na Hospodina a prosili ho o odpuštění. A pak hodili Jonáše přes palubu. A moře přestalo běsnit. Na ty muže tehdy padla veliká bázeň před Hospodinem, přinesli mu oběť a zavázali se sliby. Krize někdy může v lidech vzbudit víru a to se tady na té lodi také stalo. Mohli jsme sledovat Jonášův útěk pryč od Hospodina, pryč od úkolu a zodpovědnosti takřka v přímém přenosu. Teď už vidíme, kam taková cesta od Boha může vést. Cesta pryč od Hospodina je jedním velkým sestupem. Jonáš sestupuje stále hlouběji, a kam až bude muset sestoupit, se dozvíme příště.

Jonáš svou neposlušností a lhostejností ohrožuje všechny kolem, je s ostatními sice na jedné lodi, ale tak nějak po svém, nesolidárně a bezohledně, prostě na útěku od Hospodina. Vždyť to známe. Ale ten jeho útěk nakonec přivede námořníky k Bohu. Jonáš sám cestu zpátky k Bohu ještě nenašel, ale našli ji ti, kdo byli na lodi s ním. Bůh sleduje Jonášovu cestu, neopouští ho, neopouští toho, kterému dal úkol, ale svým podivuhodným smyslem pro humor mu dává jednu lekci za druhou. I ten neposlušný, utíkající prorok Jonáš, který mi je v mnohém blízký, se na svém útěku od Boha stává misionářem. V tom slyším i naději pro sebe, pro nás křesťany, kterým Ježíš svěřil úkol zvěstovat Boží království a uzdravovat, že ani nás neposlušné, sobecké, neschopné, rezignující učednice a učedníky, neopustí a věřím, že použije i naší nedokonalost ke své oslavě. „Ty jsi Hospodin, jak si přeješ, tak činíš.“ Amen.

PŘÍMLUVNÉ MODLITBY + MODLITBA PÁNĚ

Už zase utíkám, Bože, chytني mě, prosím za límec, za ruku, za slovo, za srdce, ať se vydám tam, kam mě posíláš a k těm, ke kterým mě posíláš.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

Pane Ježíši Kriste, jsou chvíle, kdy ztrácíme pevnou půdu pod nohama, prožíváme krize – ty osobní i společenské, máme své strategie, jak krize zvládat nebo i nezvládat, ale někdy to nestačí, prosíme, pomoz.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

Pane, prosíme, o ukotvení a Tvé laskavé vedení v našich životech, prosíme, abychom nepodléhali předsudkům, nebyli pyšní a bezohlední. Dej nám otevřenost a vnímavost vůči lidem hledajícím.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

Prosíme za náš svět, který se zmítá v nepokojích, prosíme za naši zemi, která prochází krizí, prosíme, abychom neutíkali před svou zodpovědností a nelosovali, kdo je viníkem, ale sami tvořivě přispívali k pokoji a k řešení.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

Prosíme za všechny nemocné, za ty, kdo stále bojují s nemocí covid-19, za ty, na které se kvůli této nemoci zapomíná, nedostává se jim pomoci a odborné péče, prosíme za všechny zdravotníky, vojáky, hasiče a vědce, prosíme, aby měli dost sil do dalších dnů. Myslíme na ty, kdo v posledních době ztratili své blízké, náhle i očekávaně, a přesto nečekaně.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

Prosíme za nás, tady v kostele, v našem sboru, v naší církvi, abychom poslušně vstávali a volali, modlili se a pomáhali, abychom se nepovyšovali nad druhé, nezabydleli se ve své křesťanské bublině, ale abychom uměli vycházet k ostatním a zvěstovat jim slovo Boží, které se k nám stalo.

Voláme k Tobě: **Pane, smiluj se.**

PROSTOR PRO NAŠE OSOBNÍ MODLITBY.

Voláme k tobě spolu s křesťany na celém světě:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď království tvé, bud' vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi, chléb náš vezdejší dej nám dnes, a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, neboť tvé jest království i moc i sláva na věky, amen.

PÍSEŇ Svítá 276 Před tvou tváří Pane (Bohdan Pivoňka)

Ref. Před tvou tváří, Pane, nemám vůbec nic, jen tvé slovo dané:

Jdi a nehřeš víc, jen tvé slovo dané: Jdi a nehřeš víc.

Prolog: V písmu svatém čteme, že Ježíš zved' svůj hlas –

/: panství Boží blízko, vrať se, teď je čas. :/ Ref.

1. Jako Mojžíš váhám, nemám vůbec nic.

/: Bůh však vodu dá nám, jdi a nehřeš víc. :/

2. S Jonášem chci utéct, nemám vůbec nic.

/: Úkol dá se unést. Jdi a nehřeš víc. :/ Ref.

3. Jako žena lehká nemám vůbec nic.

/: S láskou se však setkám. Jdi a nehřeš víc. :/

4. Pyšně sbohem dávám, nemám vůbec nic.

/: Díky ti, zas vstávám. Jdi a nehřeš víc. :/ Ref.

POSLÁNÍ

„Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Ti, kteří se vydávají na lodích na moře, kdo konají dílo na nesmírných vodách, spatřili Hospodinovy skutky, jeho divy na hlubině. Poručil a povstal bouřný víchř, jenž do výše zvedl vlnobití. Vznášeli se k nebi, řítily se do propastných tůní, ztráceli v té spoušti hlavu. V závratě jak opilí se potáceli, s celou svou moudrostí byli v koncích. A když ve svém soužení úpěli k Hospodinu, vyvedl je z tísně: utišil tu bouři, ztichlo vlnobití. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné!“ (Žalm 107,1.23-29)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin ti žehná a ochrání tě.

Hospodin nad tebou rozjasňuje svou tvář a je ti milostiv.

Hospodin k tobě obrací svou tvář a obdarovává tě pokojem.

PÍSEŇ EZD 253 Můj klenote ze všech nejkrásnější Lipsko 1597, L. Rejchrt

1. Můj klenote ze všech nejkrásnější, můj dobrý Pane Ježíši, jak dobrá je tvá vláda! I tíha dní se promění, když dlaň se ve tvou vkládá.

2. Tvá láska skvostem je mi, předrahá, na zemi všechno přesahá, zůstane navždy ryzí. Úzkosti hlas, bolesti čas od ní mě neodcizí.

3. Den krátí se, Ty zůstaň, s námi bdi i v této chvíli poslední, Ježíši, věrný Pane. Ať světlo tvé nám nezhasne, do temnot světa vzplane.

OHLÁŠKY

Dnešní bohoslužby pro vás připravila naše farářka D. Dušková, přejeme vám požehnanou druhou postní neděli.

Ve středu v 18 hodin vás zveme na další online Abecedu Křesťanství, tentokrát s tématem Ježíš Kristus.

Popeleční středou 17. února začalo letošní postní období a také Postní sbírka Diakonie, ke které se v našem sboru tradičně připojujeme. Její výtěžek letos podpoří komunitní školku v Libanonu, kterou navštěvují děti syrských uprchlíků i děti z chudých libanonských rodin. Děti minulou neděli vyzdobily pokladničku, do ní můžete vkládat své příspěvky a vedle na papír napsat své jméno a dar, který jste věnovali. Děkujeme!

Každou neděli můžete nosit trvanlivé potraviny nebo základní drogerii do kostela, na žádost našich sborových obvodních lékařů. Dobročinný spolek Marta opět vyhlašuje potravinovou sbírku, tentokrát pro náš region. Děkujeme!!!

Minulou neděli se při sbírce vybralo 310 Kč, dnešní sbírka je určená na činnost našeho sboru a příští neděli vyhlašujeme celocírkevní na církevní tisk, prosím, pamatujte na to.

Vyřizujeme mnoho pozdravů od Jeriů, od sester Válkové, Bártové, Wagnerové, Kroutilové, od manželů Vonšovských a br. Bašuse.

Máme jedno smutné oznámení, ve čtvrtek 25. února v 16.45 v kruhu svých nejbližších zemřela v nemocnici s. farářová Olga Šourková, která poslední léta svého života žila v Čáslavi, stala se členkou našeho sboru a také členkou Dobročinného spolku Marta, pro který vytvořila mnoho úžasných výrobků. Jsme vděční, že byla součástí našeho společenství, budeme na ní s láskou vzpomínat a myslíme nyní na zarmoucené pozůstalé.